

חברת קדישא

עד שהוקמה חברה קדישא בכפר שמריהו, היו הנפטרים מתושבי הכפר נקברים בבית העלמין בהרצליה, לאחר שעגלון היה מעביר את הגופה מבית הנפטר לבית הקברות. המתנדבים הראשונים לעבודות קודש זו היו יוסטין קלימן, חיים הרמן, אלברט הרמן, הד"ר נוסבאום, הגברת פלורסהיים, הגברת קאפ והגברת היימן.

ב-21 במאי 1939 החליטו כמה מבני כפר שמריהו לייסד קרן להקמת בית קברות בכפר. הם פנו לכל משפחה ביישוב וביקשו שתתרום למטרה זו ככל אשר ידבנה לבה. כעבור כשנה התכנסו חברים בביתו של אריך דוברצינסקי כדי לבחור את הוועד הראשון של החברה קדישא בכפר שמריהו. עוד באותו החודש זומנו תושבי הכפר לאספה כללית, שעל סדר יומה עמדה חוקת החברה קדישא. בכרוז שהופץ בקרב התושבים לפני האספה, נתבקשו הללו להתנדב לפעילות בחברה קדישא, משום שזה עניין של כל תושב " וכולנו נהיה זקוקים לשירותיה באחד הימים".

עם הקמת המדינה והמעבר מוועד מקומי למועצה מקומית, התחזקה הדרישה להקים בכפר בית קברות. עם הדוחפים למימוש הזכות בלטו הד"ר אי' מילר, יי' הרטוגסון, ח' הרמן, יי' קלימן וה' ויסברון – וכולם פעלו בהתנדבות. לאחר משא ומתן ממושך עם מנהל מקרקעי ישראל הצליח הד"ר וייל, ראש המועצה בעת ההיא, לקבל חלקת אדמה מעבר לפסי הרכבת כדי להקים עליה בית קברות מקומי.

ביום שלישי, 19 ביוני 1956, נתקדשה אדמת בית הקברות כדת וכדין בקריאת פסוקי תהילים, בתפילות ובשבע הקפות מסביב לגבולות בית העלמין. האדריכל ניקולאוס קלטי, שנמנה עם תושבי הכפר, תכנן את בית הטהרה. מיד לאחר אישור התכנית, הוחל בבנייה במימון תרומות של בני הכפר.

אריך דוברצינסקי היה היושב ראש הראשון של החברה קדישא בכפר שמריהו. מכיוון שחברי החברה קדישא החדשה היו חסרי ניסיון בפעילות זו, הם התייעצו עם עמיתיהם ביישובים בעלי מבנה דומה למבנהו של כפר שמריהו, ובד בבד ביקשו היתר לקבור בארון עץ, ברוח המסורת של יוצאי גרמניה. משרד הדתות נתן להם אישור זה בתנאי שייקדחו בקרקעית הארון שישה חורים בקוטר חמישים מ"מ, כדי לשמור על הקשר בין המנוח ובין אדמת ארץ הוקדש ולקיים את הפסוק: " כי עפר אתה ואל עפר תשוב".

בכל שנה היה בא נציג משרד הדתות לעשות ביקורת במקום. אחד המבקרים, לדוגמה, ערער על הימצאותם של עצים בשטח בית הקברות בטענה ש"שורשי העצים עלולים להפריע בעת תחיית המתים".

החברה קדישא של כפר שמריהו היא אגודה שכל חבריה משרתים את הקהילה בהתנדבות. אחרי דוברצינסקי עמדו בראש החברה חיים הרמן, הנס ויסברון, גדעון רוסק ושמשון דוברצינסקי, בנו של אריך. שמשון היה חבר מן המניין בחברה קדישא מראשיתה ובכך המשיך את המסורת המשפחתית שלו: גם סבו וסבא-רבא שלו היו מתנדבים בחברה קדישא בערי מגוריהם בחוף לארץ. בביתו של שמשון שמור גביע כסף מפואר, שניתן לסבא-רבא שלו ביום הולדתו השבעים, לאות הוקרה על פעילותו בחברה קדישא בעיר מגוריו קרוטושין. שתי בנותיו ואחד מחתניו של שמשון מתנדבים גם הם בחברה קדישא של כפר שמריהו.

החברה קדישא של הכפר היא גוף עצמאי לגמרי, המגיש דוח כספי שנתי, גובה את תשלומי הביטוח הלאומי ומקבל תרומות המאפשרות לתחזק את בית הקברות ולשלם את עלויות הקבורה.

"את מלאכת הקודש של הטיפול בענייני הקבורה מקיימים עד היום בהתנדבות קומץ תושבים, מציין שמשון דוברצינסקי ומוסיף בקול נרגש: "אדם הולך למקום מנוחתו האחרון כשהוא מלווה בחברין המכבדים את אורחות חייו".

הטקס בבית הקברות של כפר שמריהו נערך במעמד מכובד, אגב שמירת המנהגים של "קדיש" ו"צידוק הדין" על ידי חזן. והרב שמואל אבידור הכהן, רבה של קהילת כפר שמריהו, התיר גם לאישה החפצה בכך לומר "קדיש".

תושבי חוץ רבים מתדפקים על שערי החברה קדישא של כפר שמריהו ומבקשים להיקבר בבית העלמין של הכפר, תמורת תרומות נכבדות. עד כה דחתה החברה בקשות אלה, בנימוס אך בהחלטיות.

בכל שנה, בז' באדר, יום פטירתו של משה רבנו, מקיימת החברה קדישא של כפר שמריהו ארוחה חגיגית לחבריה המתנדבים.